బొంబాయి ఆంధ్రమహాసభ నిర్వహించిన కథల పోటీలో

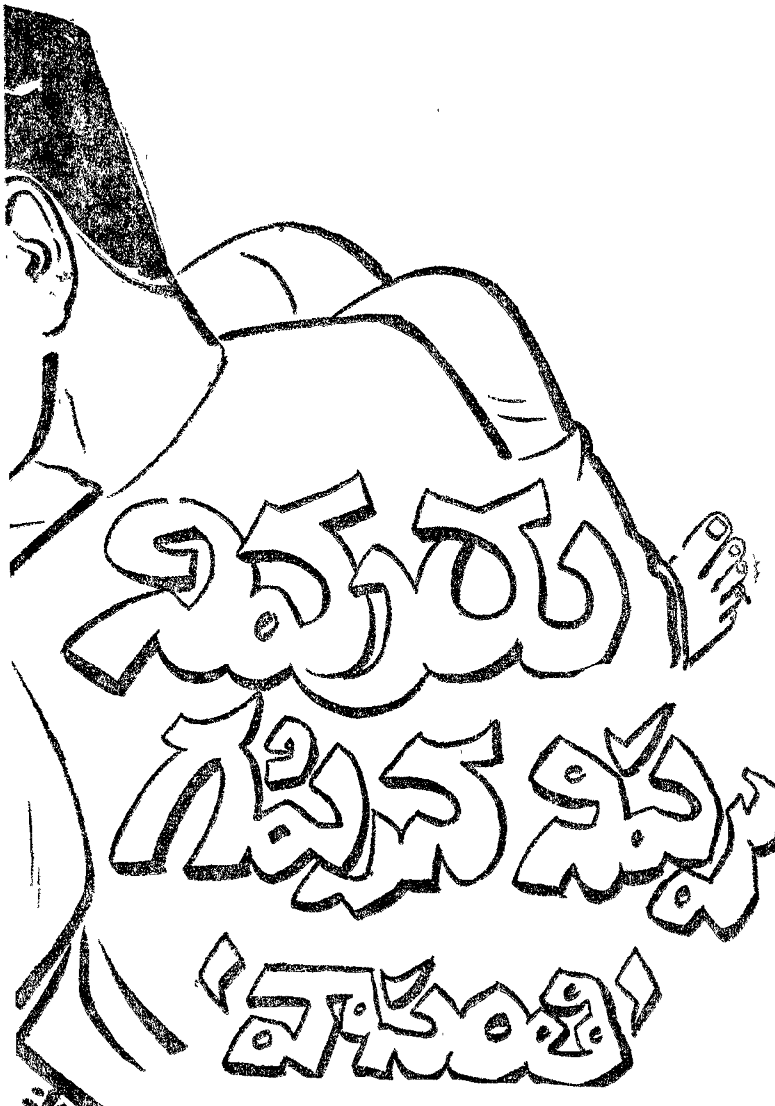

మొదటి బహుమతి పొందిన కథ

“ప్రాకారములోని తెగలు పన్మాన్యక్రియల
బాపుకోలేరు పాప సమాప్తి కాదు.”

రకరకాల మనుష్యుల్తో, వింత మనస్తత్వాలతో కూడుకున్న ఈ ప్రపంచాన్ని చూసీ చూడగానే నమ్మేస్తే మోస పోవడమే మిగుల్తుంది. ఏ పుట్టలో ఏ పాముందో తెలుసుకోవడం సులభమే గాని, ఏ మనిషిలో ఏం మనసుందో తెలుసుకోవడం చాలా కష్టతరం.

ఒకరోజు శ్రీ పత్రికలో పడ్డ విచిత్రవార్త:

“కనకేశ్వరపురానికి చెందిన అమ్మాయిలు ఇద్దరు ఒక సంవత్సరం తేడాతో మాయమయ్యారు. వాళ్ళు ఏమైపోయిందీ ఎవరికీ తెలియదు. పోలీసు శాఖ ఈ విషయంలో తీవ్రంగా దర్యాప్తు చేస్తోంది.”

ఈ వార్త ప్రజల్లో సంచలనాన్ని లేవదీసింది. ఆడపిల్లలు గల తల్లిదండ్రులు ఎంతో భయపడి పోయారు.

* * *

అదో మారుమూల గ్రామం. పేరు కనకేశ్వరపురం. ఆ గ్రామంలో వున్న ఇళ్ళన్నీ లెక్కకట్టి చెప్పొచ్చు. అందులో చెప్పుకోదగినవి మూడే మూడిళ్ళు.

మొదటిది రాజుగారి పాత డాబా, రెండోది రావు బహద్దూర్ కనకేశ్వరరావుగారి బంగళా. ఈయన పేరుతోనే గ్రామం పేరుకూడా ప్రకాశిస్తోంది. ఇక మూడోది అంబరం మందునా పెంకుటిల్లు. తక్కినవన్నీ సామాన్యమైనవే.

రాజుగారు—

రాజుగారు బతికి చెడ్డవాడు. మానాభిమానాలు గల మానవుడు. ఆయన స్వతహాగా అనేక విషయాల్లో కలిగించుకోగా చాలా ఢక్కామొక్కీలు తిన్నవాడు గనక అనుభవజ్ఞుడు. న్యాయాన్యాయ విచక్షణా జ్ఞానం, పాపభీతి, ధర్మచింత కలవాడు. ఆయన ఎప్పుడూ దేనికోసమో మధనపడుతూ వుంటాడు. ఆయన చూపులు దేనికోసమో నిరీక్షిస్తున్నట్టుగా రాబోయే ఏ భయంకర సంఘటనకో ఎదురు చూస్తున్నట్టుగా వుంటాయి. ఎవరితోనూ ఎక్కువగా మాట్లాడడు. కుటుంబం పూర్వంకన్నా బాగా చితికిపోయినా, తిండికిమాత్రం లోపంలేదు గనుక ఇంట్లోనో, ఆలయంలోనో కూర్చుని రామా కృష్ణా అనుకుంటూ గడిపేవాడు. అతని చిత్రమైన దైవప్రార్థన విన్నవారినందర్నీ ఆశ్చర్యపరచేది. అతని ప్రార్థనలో చివరి వాక్యంగా— “దుష్టుల్ని వెంటనే శిక్షించు తండ్రీ, నిజం వెల్లడించు తండ్రీ”, అనేవాడు. ఇది ఎవరికీ అర్థమయ్యేదికాదు. గ్రామస్థుల దృష్టిలో ఆయన ఒక మహానుభావుడు. గ్రామంలో పెద్దవాళ్ళు అని చెప్పుకునే వాళ్ళల్లో మొదటివాడు. వయసు సుమారుగా అరవై ఏళ్ళుంటాయ్. ఒకానొకప్పుడు కనకేశ్వరరావుగారు, రాజుగారు బంధువులే కాకుండా ప్రాణస్నేహితులు. కాని, ఏ కారణంచేతనో విడిపోయారు. ఇందులో పరమార్థం ఎవరికీ తెలియదు.

రాజుగారికి ఒక్కగా నొక్క తల్లిలేని పిల్ల నిర్మల; మంచి సౌందర్యరాశి. ఆ గ్రామంలో నిర్మల్ని మించిన అందగత్తెలు లేరనే చెప్పాలి.

రావు బహద్దూర్ కనకేశ్వరరావుగారు—

కనకేశ్వరరావుగారి పెద్దదిక్కు, చిన్నదిక్కూ

32—వ పేజీ చూడండి

నివురుగప్పిన నిప్పు

17-వ పేజీతరువాయి

అన్నీ ఆయనే. ఆయన బంగళాచుట్టూ తోట, ఆవల పెద్ద ఎత్తైన ప్రహరీగోడ; ఆ భవనమంతా ఎప్పుడూ శోభాయమానంగా నౌకర్ల చాకర్లతో కళకళలాడు తుంటుంది. అది ఎన్నో తరతరాలగుంచి వంశ పారం పర్యంగా వస్తున్న భవనమే అయినా, ఏ మాత్రం కూడా పాతదిగా కనిపించదు. దానికంతటికీ రావు బహద్దూర్‌గారు ఆ భవనాన్ని అలంకరించడానికి తీసుకునే శ్రద్ధే అయివుంటుంది.

కనకేశ్వరరావు స్ఫురద్రూపి, ఆజానుబాహుడు. హుందాతనం, కళ—కాంతులు కలవాడు. ఆయన వయసు నలభై సంవత్సరాలైనా పాతికేళ్ళ యువకుడుగా కనిపిస్తాడు.

ఆ గ్రామంలో వున్న భూముల్లో మూడు వంతులు ఆయనకు చెందినవే. పెద్దలు ఆర్జించిన ధనం, ఆస్తి మూలుగుతుంటే, దాన్ని హాయిగా అనుభవించడమే ఆయన పని. లోకంలోని అంద ఆనందాలు అన్నీ తనవిగానే జన్మ తరించగా అనుభవిం చాలి అనే కోవకు చెందినవాడు. అలానే ప్రవర్తిస్తూం టాడు కూడా.

రావు బహద్దూర్ కనకేశ్వరరావుగారంటే ఆ గ్రామంలో ప్రజానీకాని కంతులేనంత ప్రేమ, గౌరవం. ఆయనదగ్గరకు పోయి యాచించడమే తరువాయి; దోసిళ్ళకొద్దీ ధనం లభిస్తుంది. ఆయన పేరు ప్రతిష్ఠలు ఆ వూళ్ళోనే కాదు, దేశం నలు మూలల్లో ఏ వైపుకు పోయినా వినిపిస్తూనే ఉంటాయి. అందుకే ఆయనంటే గ్రామంలోని పెద్ద చిన్నలందరికీ అంత అభిమానం. గ్రామస్థులందరూ కనకేశ్వరరావుగారి ఆదర సహాయాలతో, ఆ నీడలో బతికేవాళ్ళేనని చెప్పాలి.

ఆయన సాధారణంగా ఊళ్ళో వుండరు. ఉన్న సంవత్సరంలోని నాలుగైదురోజులూ .... దాన ధర్మాలు, సంతర్పణలు, ఆలయంలో పూజా పున స్కారాలు చేయడంతో సరిపోతుంది. ఇంకా, ప్రతి దాన్నీనూ స్వయంగా కలగజేసుకొని ఇటు భక్తుల్నీ, అటు భక్తుల్నీ, అందర్నీ ఆనందింపజేస్తూ, ప్రజల కన్నులపండువుగా మసలుతూంటారు. మళ్ళీ దేశాల మీద వెళ్ళిపోతుంటారు. ఆయన ఓ చిన్న మహా రాజులాంటివాడు; ధర్మాత్ముడు, పుణ్యాత్ముడు ఇంకా సుగుణ సంపన్నుడు—అని గ్రామస్థుల మనః సంతృప్తి. ఆయన్ను ఆరాధ్యదైవంగా ఆరాధిస్తారు; పూజిస్తారు; సేవిస్తారు.

అంబరం—

అంబరం కూడా పెద్ద కుటుంబంలోనే పుట్టాడు. అంటే సంపన్నులని కాదు; బలగం కలిగిన కుటుం బంలో ఒకప్పుడు సంపన్నులుగా వుండి చితికిపోయి, అప్పో 'సప్పో' చేసి అలానే రాచగౌరవ మర్యాదలతో గడుపుకోడానికి యత్నించే కుటుంబంలో పుట్టాడు. అన్యా(యా)క్రాంతం చేసుకున్న ఆస్తి ఎంత కాలం నిలుస్తుంది ? అతని తాతలు వంచకులు. తండ్రులు దుర్మార్గులు, హంతకులు. అందుకే ఈ కుటుంబ మంటే గ్రామంలో వారందరికీ ఏవగింపు. అదేమి టనో.... 'అంబరం పుట్టి పుట్టగానే ఆస్తంతా హరీ అని హరించుకుపోయిందని, నష్టజాతకుడని' వూళ్ళో వాళ్ళందరూ అనుకుంటారు.

అంబరం ఇరవయ్యో సంవత్సరంలో తండ్రి పోయి, స్వతంత్రుడవడంతో చదువుమీదకు ధ్యాస పోక, దాని కుద్వాసన చెప్పి శరీరపోషణలో శ్రద్ధ తీసు కొని, కండలు పెంచి, మీసాలు మించిన పౌరుషాన్ని చూపెడుతుండగా మూరిమీదపడి తెగతిరుగుతుండే వాడు. పాతికేళ్ళు సంపాయిందుకున్నాడు.

తెల్లని మల్లెపూవులాంటి ఖరీదైన లాల్చీలోపల శాండో—బనీను కనిపించేట్లు వేసుకొని, అదే వెల లోని పంచె ధరించి టింగురంగా అంటూ వూల రంగడిలా పోతుంటే — పచ్చని రంగుకు తగిన ఆ తీర్చిదిద్దిన అవయవాల పొందికను, శీవిని చూసి తోటి వయస్సువాళ్ళు చూడలేక అసూయతో తలలు క్రిందకు దించుకునేవాళ్ళు. పెద్దలు అస హ్యించుకునేవాళ్ళు. ఇంకా పోకిరీవాడనీ, తుంటరి, గూండా, పుండాకోరు అని అనేక విధాలుగా దీవించే వారు లోలోపలే. కాని, ఎవరికీ పైకి అనేందుకు ధైర్యం చాలేదికాదు. ఎవరైనా సాహసించి పిల్లి మీద, కుక్కమీదపెట్టి తనకు వినపడేలా ఏదైనా అంటే విని విన్నట్టు, తన్ను కాదన్నట్టుగానే తన మానాన్న తాను పోయేవాడు.

అందుకే అంబరాన్ని ఏమీ తెలియనట్టుగా నటించే 'ముచ్చు' అంటారు. వ్యతిరేక భావంతో నివురు గప్పిన నిప్పు అంటారు. పైకి పేలవంగా అమాయకంగా కనిపించేవాళ్ళే లోలోపల గోతులు తవ్వుతుంటారని వాళ్ళ తలపుల తాత్పర్యం.

ఆకుజోడు వేసుకుని వీధంట నడచిపోతూంటే ఆ చెప్పులు చేసే చిన్న నవ్వడికే ఎక్కడున్న ఆడ

జడ్జి: నేరారోపణ ఏమిటి?

ప్రాసిక్యూటర్: ముద్దాయి కోటు దొంగిలించాడు!

జడ్జి: మనిషినని విన్నానే ?

ప్రా: లోపల మనిషితో బాటే.

కె. వి. ఎస్. (చీరాల)

వాళ్ళూ, భయంతో ఇంట్లోకి పారిపోయి చీదరించు కున్నట్టుగా దభాలున తలుపేసుకొనేవారు.

అంబరం చిన్నగా నవ్వుకునేవాడు. ఎవర్నీ కన్నెత్తి చూసేవాడుకాదు. అతనికి మరో ధ్యాస వున్నట్టు కనిపించదు. ఉదయాన్న వీధిచివర తన యింటి దగ్గర బయల్దేరి, అటు వూరిమొగలో వున్న రావు బహద్దూర్ కనకేశ్వరరావుగారింటివరకు పోయి, మళ్ళీ సాయంత్రం యింటికి తిరిగొస్తూ ఉదయ సాయం సమయాల్లో కన్నెల్ని భయభ్రాంతుల్ని చేస్తుండే వాడు.

రావు బహద్దూర్ కనకేశ్వరరావుగారికి అంబరం అంగరక్షకుడు. కనకేశ్వరరావంతటి మహాను భావులికి అంగరక్షకులే అవసరంలేదు. అయినా, అంబరం మనసొప్పక ఆయన్ను కంటికి రెప్పలా కాపాడుతూంటాడు. అందుకే అంబరమంటే రావు బహద్దూర్‌గారికంత గౌరవం. కనకేశ్వరరావు వూళ్ళో లేకుండా దేశంమీదకు పోయినప్పుడల్లా అంబరం ఆ యింటికి ఆధిపత్యం వహించేవాడు. నౌకర్లందరూ తమ యజమానికెంత మర్యాదిచ్చి పనులు చేస్తుండేవారో, అదే విధంగా అంబరాన్ని కూడా గౌరవించడం పరిపాటి.

ఎప్పుడూ అంబరం చేతిలో పదిపదిహేను మంది అతనంతటి వక్కా బలవంతులు ధైర్య సాహ సాలు కూడిన యువకులుంటుండేవారు. వాళ్ళను కూడా కనకేశ్వరరావే ఏర్పాటు చేశారు.

"నేనే ఓ పెద్ద రౌడీనని వూళ్ళోవాళ్ళందరూ భయపడి చస్తుంటే.... ఇంకా నా ప్రాణానికి వీళ్ళు కూడా ఎందుకండీ.... ?" అని అంబరం అడిగినపుడు

"అదేమిటోయ్ అలా అంటావ్.... ? నువ్వు నన్నెంత జాగ్రత్తగా చూస్తున్నావ్.... ? మరి నిన్ను చూసేదెవరు ?" అని, విట్కుగా మాట్లాడా ననుకొని గట్టిగా నవ్వేసేవారు; అంబరం అమాయ కత్వాన్ని చూసి కనకేశ్వరరావుగారు.

అదీ నిజమే. గ్రామస్థులందరికీ అంబరంమీద చాలా కక్షవుంది. గ్రామంలోని అందమైన యుద్ధ రమ్మాయిలు మాయమవడానికి కారణం అంబరమే నని కూడా వాళ్ళకు తెలుసు. ఇంకా ఓ అమ్మాయిని అంబరం దగ్గరుండే రౌడీలు తీసుకుపోతుంటే చూసిన కొన్ని నిదర్శనాలు కూడా కొందరి దగ్గ రున్నాయ్. అంబరానికి అటు కనకేశ్వరరావుగారు అండగా వుండడంవల్ల ఆయన మనసేం నొచ్చు కుంటుందోనని, ఇంకా అంబరం దగ్గరుండే రౌడీల భయంతోటి ఎవరూ ఏమీ వెల్లడించేవారుకాదు. పిల్లల తలిదండ్రులు లోలోపలే కుమిలి కుమిలి ఏడ్చేవారు. యువకులు కారాలు మిరియాలు నూరేవారు. అందరూ కనకేశ్వరరావుగారి ముఖం చూసి నోరు మూసుకునేవారు.

గ్రామంలో అంతకంతకు అంబరంమీద ఈర్ష్యా ద్వేషాలు ప్రబలిపోతున్నాయి. ఎప్పుడో ఓ రోజు అంబరానికి అంతం సమీపిస్తుంది. ఎవరిచుట్టుకు వాళ్ళు సమయ సందర్భాలకోసం వేచిచూస్తున్నారు. అంబరమంటేనే ఆ గ్రామంలో సింహస్వప్నంగా తయారైంది.

అనేకమంది పోలీసాఫీసర్లు అమ్మాయిల విష యంలో దర్యాప్తు చేసేందుకు వచ్చేవారు. గ్రామస్థు లందరూ ఒక్కొక్కరు ఒక్కొవిధంగా అంబరం మీద నేరాలు మోపేవారు. కేసు చాలా బలమైందే అయేది. తీరా పోలీసులు అంబరాన్ని పట్టుకుందా మని అనుకునేప్పటికి అంబరంమీదున్న అభిమానం కొద్దీ, కనకేశ్వరరావుగారు కేసును రూపుమాపే వారు. కనకేశ్వరరావుగారి పేరు చెబితేనే పోలీసులా చుట్టుపట్ల వుండేవారుకాదు. ఆయన పేరే పోలీ సులకన్నా రక్షణదాయకమైంది. అయినా ఈ దారు ణాలెలా జరుగుతున్నాయో ఎవరికీ అంతుపట్టలేదు. ఏ రోజు ఏ కొంపతో ఏం దారుణం జరగబోతుందో, ఏ అందమైన అమ్మాయి మటుమాయమై పోతుందో ఎవరికీ తెలియదు. అందుకే అంబరాన్ని ఓ కంట కనిపెడుతూ జాగరూకులై ఉంటున్నారు.

ఒకరోజు అంబరం యథావిధిగా సాయంత్రం కనకేశ్వరరావుగారింటి దగ్గర్నుంచి వస్తున్నాడు. వర్షం జోరుగా కురుస్తోంది. వర్షానికి సాయంగా హోరున గాలి. వాన—గాలి కలిసి పెద్దపెట్టున ప్రళయంలా విజృంభించ సాగినయ్. చెట్లు అల్లల్లాడి పోతున్నాయ్. తాటాకు ఇళ్ళమీద ఆకు లెగిరి గాలిపటాల్ని గుర్తుకు తెస్తున్నాయ్. కొన్ని బలహీన మైన చెట్లు కూలిపోతున్నాయ్. ప్రజలందరూ భయపడిపోయారు ఎవరిళ్ళల్లో వాళ్ళు దూరి తలు పులు బిడాయించుకు కూచున్నారు.

అంబరం మాత్రం నిశ్చలంగా [illegible]లో తడుస్తూ

మీదనుంచి వీళ్ళందర్నీ చూసి, ఆశ్చర్యపడి, క్రిందకు దిగొచ్చాడు. వెంటనే యువకులందరూ క్రోధావేశంతో పరుగెత్తుకెళ్ళి ఎవరి దగ్గరున్న ఆయుధాలతో, వాళ్ళు అంబరాన్ని చితక్కొట్టారు. అంబరం కిక్కురుమనకుండా క్రిందపడిపోయాడు. పోలీసు లొచ్చేసరికి అంబరం ప్రాణం అనంత వాయువుల్లో కలిసిపోయింది.

పోలీసులు బంగళా అంతా వెదికారు. రౌడీ లందరూ ఏమయ్యారో ఏమో గాని, ఒక్కడూ కనిపించలేదు. నిర్మలమాత్రం ఓ అందమైన విశాలమైన గదిలో బంధింపబడివుంది.

పోలీసాఫీసర్లామె ననేక ప్రశ్నలువేశారు.

"వెనకాలే వచ్చి, నా కళ్ళకు గంతలు కట్టి ఎత్తుకొచ్చారు. నన్నెవరిక్కడికి తెచ్చారో నాకు తెలియదు" అంటూ వెక్కివెక్కి ఏడ్వసాగింది నిర్మల.

రాజాగారు పరుగెత్తుకొచ్చారు. నెత్తురు మడుగులో పడున్న అంబరాన్ని చూశారు.

"ఇలా జరుగుతుందని నా కెప్పుడో తెలుసు. మీ దారుణకృత్యాల కంతూ పొంతూ ఉండక్కర్లేదా ? ఏమిటీ ఘోరం? ఎవరు చేశా రీ పని?" అంటూ నెత్తికొట్టుకు రోదించారు.

ఆయన విచిత్ర ప్రవర్తన చూసి ప్రతివారూ ఆశ్చర్యపడ్డారు.

మర్నాడు పత్రికల్లో పెద్దపెద్దక్షరాల్తో—

"పవిత్రంగా సంచరించే పతితుడు రావు బహద్దూర్ కనకేశ్వరరావు; అతని నిగూఢ భయంకర చర్యలకు గురియై బలియైన అంబరం" అని వుంది.

దేశందేశం అట్టుడికి పోయింది.

పత్రికలో యిచ్చిన వివరాలింకా ఇలా వున్నాయ్:

"రావు బహద్దూర్ కనకేశ్వరరావుగారు గొప్ప త్యాగశీలురు, దయా ధర్మాత్ముల కోవకు చెందిన వారిలో ప్రప్రథముడు. ఆయన ఇటీవల అమ్మాయిలు మాయమవడానికి కారణమంటే ప్రజలందరికీ ఎంతో హాస్యాస్పదంగాను, దారుణంగాను కనిపిస్తుంది. రంగువేసుకొన్న నక్క కనకేశ్వరరావు. ఆయన ఈ మధ్య మాయమైన ఒక అమ్మాయితో న్యూయార్కులో ఓ ప్రసిద్ధహోటల్లో పట్టుబడ్డారు. మరో అమ్మాయి బొంబాయిలో ఒక పెద్ద హోటల్లో దొరికింది.

"పుష్కలమైన డబ్బు, యింకా కావలసిన రాజభోగాలు లభిస్తుండగా మే మెవరికి రిపోర్టు చేయలేదని" అమ్మాయిలు స్టేట్‌మెంట్లిచ్చారు. కనకేశ్వరరావుకూడా తన తప్పును వెంటనే ఒప్పుకున్నాడు.

"అంబరాన్ని ఉపయోగించుకొని రౌడీలను పెంచి ప్రజల్లో అతనిమీద అనుమానం కలిగేట్లు చేసి, తాను జాగ్రత్త పడ్డాడు. అంబరం అమాయకుడు. కనకేశ్వరరావుమీద భక్తి విశ్వాసాలు కలవాడు కావడంచేత తన ప్రాణాన్నికూడా అతని కర్పించాడు. తప్పుచేసిందొకడు; దాని పరిపక్వానికి ముందు బలైపోయింది మరో పుణ్యాత్ముడు."

తర్వాత అంబరం హత్యవివరాలు, కనకేశ్వరరావుకు విధించిన శిక్ష వివరాలు వ్రాయబడి వున్నాయ్.

ఇది చదువుకొని నివురు గప్పిన నిప్పును తెలుసుకొని, గ్రామంలో కన్నీరు పెట్టనివారంటూ లేరు! లోకచుక్క తోచిన ఫలితంగా జరిగిన ఈ దుర్ఘటనతో శోకదేవత ఆ రోజు ఆ గ్రామాన్ని వరించిందా అన్నట్టుగా ఏడ్చారు.

ఇప్పటికీ ఆ గ్రామంలో అంబరం జీవిత చరిత్రని కధలుగా చెప్పుకుంటూంటారు. ★

భీరువు

27-వ పేజీ తరువాయి

వలాంగ్ సరిహద్దుల్లో గస్తీదళం వాళ్ళని గుర్తుపట్టి వెంటనే హెడ్ క్వార్టర్సుకు పంపించింది.. రాజును వెంటనే మిగతా కొంతమందితో కలిపి తేజ్‌పూర్‌కు పంపారు చికిత్సకు..

రాంసింగ్ జరిగిందంతా చెప్పాడు మేజర్‌కు. నాయర్ మరణం, రాజుకు దెబ్బ.. రాత్రంతా భయం భయంగా ప్రయాణం—

తేజ్‌పూర్‌లో వారంరోజు లున్నాడు రాజు. ఆపరేషన్ చేశారు కాలుకు.. బుల్లెట్లు తీశారు తొడలోంచి.

కాని ఆరునెల్లు నడవకూడదు.. లోపల ఎముక దెబ్బతింది.. తర్వాత ఏమయినా.. మిలటరీ వారంటు ఇస్తే అతన్ని వూరికిపోయి, విశ్రాంతి తీసుకో మన్నారు..

రేపు ఊరికి వెతాడనగా, ఆ రోజు తేజ్‌పూర్‌లో మేజర్‌కపూర్ రాంసింగ్‌కూ, రాజుకూ వీరోచితంగా పోరాడినందుకు, విలువైన సమాచారం అందజేసినందుకు బహుమతులిచ్చారు..

యుద్ధరంగంలో ప్రాణాలు కోల్పోయిన నాయర్ అడ్రసుకు టెలిగ్రాంపోయింది.. అతనికి ఇచ్చిన బహుమతి దాన్ననుసరించింది, పోస్టులో.

ఆ మరునటిరోజు రాంసింగ్ మరో దళంతో బయలుదేరాడు.. ప్రక్కన రాజులేడు— కాని అతని కోటు ముంజేతిమీద ఎర్రని మరకమాత్రం స్పష్టంగా ఉంది..

రాజు నాలుగోరోజు ఊరు చేరుకున్నాడు. స్నేహితు డింట్లో దిగాడు. అంతే; చుట్టాలమ్మగారు— మిషన్‌గురించీ, కాల్‌గూర్చీ అడిగారు..ఊళ్లో ప్రతివాడూ అతన్ని మెచ్చుకున్నారు. స్నేహితుడి ద్వారా కళ్యాణినిగూర్చి తెల్సుకున్నాడు రాజు.

కళ్యాణికి వివాహం అయిపోయింది. ఆమెభర్త కాలేజీలో లెక్చరర్‌ట— ఎన్. సి. సి. ఆఫీసరు కూడా..

రెండురోజుల తర్వాత బయలుదేరాడు రాజు కళ్యాణిని చూడడానికి.. తొడదగ్గర కాలు నొప్పి పుడుతోంది.. అంతకన్నా మనస్సులో బాధ అధికం అనిపించింది.

అతను వెళ్లేసరికి కళ్యాణి ముందుగదిలో కూర్చుని ఉంది.. తల ముంజేతులమీద వాల్చి, టేబిలు వద్ద సాలోచనగా..

రాజు ద్వారందగ్గర నిల్చున్నాడు..

కళ్యాణి— తన్ను పిరికివాడన్న కళ్యాణి!

రాజు దగ్గాడు చిన్నగా; తను వచ్చాడన్నట్లు సూచిస్తూ..

తలెత్తి చూచింది కళ్యాణి.. క్షణంపాటు అర్థం కాలేదు ఏమీ— వెంటనే పోల్చుకుంది అతన్ని.

"రాజా..." అంది, నెమ్మదిగా, రుద్ధకంఠంతో.

"ఏం ? తిరిగివచ్చానని విచారంగా ఉందా ?" అన్నాడు రాజు దగ్గరగావస్తూ..లేచి నిల్చొంది కళ్యాణి అప్రయత్నంగా చేయి టేబిలుమీదవున్న ఫోటో వద్దకు పోయింది. రాజు చూచాడు దానివేపు.

"ఉహూ! దంపతు లిద్దరూ అన్నమాట..అతని పేరు రఘుకదూ.." కళ్యాణి మాట్లాడలేదు. రాజు అలాగే నిలబడ్డాడు..

"కూర్చో రాజా.."అంది కళ్యాణి కుర్చీ చూపి.

"అంత గౌరవం పిరికివాళ్ళ కెందుకులే ! నువ్వే కూర్చో.." అన్నాడు రాజు కటువుగా....

"బాగున్నావా ?" అంది ఆమె మృదువుగా....

"అంటే ఇంకా బ్రతికే ఉన్నాను.. దురదృష్టవంతుణ్ణి"

"అవేం మాటలు రాజూ! నీకు దెబ్బతగిలిందిటగా! ఎలా వుంది ?"

ఆ గాయం మానిపోతుందిలే, అసలు విషయం చెబుతున్నాను.. నీవన్నమాటలు ఉపసంహరించుకోమని అడగడానికి వచ్చాను." కళ్యాణి తలెత్తిచూచింది.

"ఏ మాటలు, ఎప్పుడు?" అంది తడబడుతూ..

"ఆ రోజు.. నేను పిరికివాడినని, నే నెందుకూ పనికిరానని అన్నావుగా !" పండ్లు కొరికాడు రాజు.

ఆమె ముఖంలో ఏమీ మార్పురాలేదు. కాని కొద్దిగా లేశమాత్రం మందహాసం కన్పించింది.

"విను : మీరిక్కడ హనీమూన్ చేస్తుంటే నేను అంబాలాలో రోడ్లువేశాను మిలటరీ బ్లాక్కు. మీరు సినిమాలు చూస్తుంటే నేను అర్ధరాత్రి నిద్ర ముంచుకొస్తున్నా పహారా తిరిగాను.. మీరు ఇక్కడ ఆనందంగా రేడియోలో వార్తలూ, వివిధ భారతీ ఆలకిస్తుంటే, నేను బుల్లెట్లహోరు విన్నాను—"

"ఆపు; రాజూ, దయచేసి చెప్పకు" అంది కళ్యాణి.

రాజు జేబులోంచి మేజర్ కపూర్ ఇచ్చిన బహుమతి తీశాడు..కళ్యాణి కళ్ళముందుంచాడు దాన్ని—

"ఇదేమిటో తెలుసా ! నాకూ, రాంసింగ్‌కూ, ఇచ్చిన బహుమతి— యుద్ధరంగంలో వీరోచితంగా పోరాడినందుకు — పిరికివాళ్ళనికాదు ! అర్థమయిందా ?"

కళ్యాణి అదిరిపోయింది.. తల బాదుకుంది.... కంటనీరు కారిపోసాగింది—

"బాగా ఏడు—ఇంకా ఏడు— నీ ఏడ్పు చూస్తే నా కెంతో హాయిగావుంది—నే వచ్చిన పని అయిపోయింది— పోతున్నాను— పోతున్నాను—జ్ఞాపకం ఉంచుకో—దీన్ని చూచి ప్రతిక్షణం ఏడు—నీ భర్త వస్తాడుగా — కుర్రాళ్ళకు లెఫ్ట్‌రైట్ చెప్పినందుకు నేను ప్రెజెంటు చేశానని చెప్పు— వస్తాను—

రాజు విసురుగా వెళ్ళిపోయాడు బయటికి.... అతని వెంబడే పరుగెత్తింది కళ్యాణి; అరిచింది; తిరిగి రమ్మని బ్రతిమాలింది.. రాజు వినలేదు..

కళ్యాణి వచ్చి టేబులుముందు కూర్చుంది..

రాజు వెళ్ళిపోయాడు కోపంతో — తనమీద కోపంఅంతా వెళ్ళగక్కుకున్నాడు—

రాజు పిరికివాడుకాడు— ఎవరూకారు— ఆమె కెదురుగా టేబిలుమీద మెరిసింది రాజు బహుమతి. తలపట్టుకు కూలబడింది కళ్యాణి— ఇనకలాంటి బహుమతి బాగా గుర్తు! అవును — ఎలా మరచిపోగలదు !

సెకెండ్ లెఫ్టినెంట్‌గా లడక్‌లో శత్రుసైన్యాలకు బలియైన రఘు జ్ఞాపకార్థం మిగిలిన దంతా అదేతనకు. వీరపత్నికిచ్చిన బహుమతి' ★